

Wspaniała i odległa

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością oddaję w Państwa ręce publikację, która ułatwi poznanie Gminy Dobra – urokliwego miejsca, położonego między Miastem Szczecin, a granicą polsko – niemiecką. Zapewniam, że zamieszczone w folderze informacje i fotografie tylko w części oddają urok prezentowanych zabytków, krajobrazów i bogactwa przyrody, jakie znajdziecie Państwo w Gminie Dobra. Przepiękne zabytki i pomniki przyrody, a także unikatowy w skali europejskiej rezerwat ptactwa wodnego i błotnego wartę są bliższego poznania. W imieniu władz samorządowych i mieszkańców, pragnę zaprosić Państwa do odkrywania uroków Gminy Dobra.

Wójt Gminy Dobra

Teresa Dera

Gmina Dobra jest malowniczą gminą wiejską, położoną w bezpośrednim sąsiedztwie Szczecina. W jej skład wchodzi 17 miejscowości, tworzących 12 sołectw: Bezrzecze, Buk, Dobra, Dołuje, Grzepnica, Łęgi, Mierzyn, Rzędziny, Skarbimierzce, Stolec, Wąwelnica, Wołczkowo. Obszar gminy obejmuje 110,28 km² zróżnicowanego geograficznie terenu, którego aż 25% stanowią lasy. Duże zalesienie występuje zwłaszcza w północno-zachodniej części Gminy obejmującej Puszcę Wkrzańską oraz otulinę ptasiego rezerwatu przyrody Świdwie. Rezerwat ten jest miejscem lęgu bielika - będącego symbolem państwowości polskiej. Cały ten obszar, wraz z granicznym jeziorem Stolsko, kusi amatorów turystyki pieszej i rowerowej piękną naturą oraz cennymi zabytkami architektonicznymi. Bogactwem tego terenu jest również dzika przyroda z przepięknymi lasami pełnymi zwierzyny i grzybów. Otulina rezerwatu Świdwie to wymarzone miejsce dla miłośników ptaków, z możliwością obserwacji żurawi, czapli oraz bielika. Warto wspomnieć, że niemal do samej granicy rezerwatu, przez dużą część Gminy Dobra, trasą z dala od wszelkich zabudowań, prowadzi ścieżka rowerowa, z której chętnie korzystają mieszkańcy, także sąsiednich gmin.

Gmina Dobra to jednak nie tylko piękna przyroda, ale także świetne miejsce do prowadzenia inwestycji. Dobrze rozwinięta, stale rozbudowywana infrastruktura drogowa, a także korzystne położenie Gminy sprawiają, że kojarzona jest ona z miejscem przyjaznym biznesowi. Dowodem zaradności mieszkańców Gminy Dobra jest fakt, że blisko co trzeci jej mieszkańiec prowadzi własną działalność gospodarczą. Charakterystyczny dla Gminy Dobra jest stały, obserwowany od kilkunastu lat wzrost liczby mieszkańców. Możliwość obcowania z naturą, połączona z bezpośrednim sąsiedztwem Miasta Szczecin sprawia, że ludzie chętnie wybierają Gminę Dobra jako miejsce do życia. Wzrost liczby mieszkańców wiąże się z koniecznością rozbudowy niezbędnej infrastruktury. W ostatnich latach duża część budżetu Gminy Dobra przeznaczana jest na inwestycje wpływające na komfort życia mieszkańców. Do powstałych już nowych dróg, chodników, sali sportowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bezrzeczu, Terenu Sportowo – Rekreacyjnego „Mierzynianka” w Mierzynie, dołączają już wkrótce właśnie budowane: nowoczesna Szkoła Podstawowa z salą gimnastyczną w Mierzynie, międzygminne schronisko dla psów i kotów w Dobrej, a także gminna oczyszczalnia ścieków w Redlicy. Co ważne, większość opisanych powyżej inwestycji powstaje przy współudziale środków pozyskanych z Unii Europejskiej. Pozyskując fundusze unijne, Gmina Dobra stawia sobie za cel integrację wszystkich mieszkańców - tych najmłodszych oraz tych trochę starszych. Przykładem takiego działania są projekty „Wiem, potrafię, zdołuję”, „Omnibusy”, „Dobry Przedszkolak”, „Co Jaś zrozumie, to Jan wykorzysta”, których beneficjentami były dzieci, a także projekty „Wioska internetowa”, „Metamorfoza” oraz „Aktywny Senior”, skierowane do osób starszych. Gmina Dobra jest również gospodarzem wielu różnego rodzaju imprez, także o zasięgu międzynarodowym. Tradycyjnie we wrześniu do Dobrej zjeżdżają najlepsi kierowcy samochodów terenowych – znani choćby z Rajdu Dakar, aby rywalizować w rajdzie Baja Poland, będącym jedną z eliminacji mistrzostw świata.

W 2012 roku w Gminie Dobra odbył się jeden z etapów XI Złotu Zabytkowych Mercedesów – największej w Europie Środkowo-Wschodniej imprezy organizowanej przez miłośników Mercedesów. Co roku odbywają się także nieco mniejsze imprezy, takie jak Dożynki Gminne, transgraniczne rajdy rowerowe, zawody piłkarskie, siatkarskie i wędkarskie, a także biegi przełajowe pod nazwą „Gmina Dobra Biega!” Gmina Dobra jest dynamiczną i nowoczesną gminą, gdzie przyjemnie jest mieszkać, pracować i wypoczywać!

SOŁECTWO BEZRZECZE

– nastawione na sport i rekreację

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Wieś Bezrzecze powstała około połowy XIII wieku w wyniku kolonizacji. W 1266 roku książę Barnim I podarował majątek kolegiacie Mariackiej w Szczecinie, a darowiznę z czynszem 53 włók ziemi zatwierdził rok później biskup kamieński. W kolejnych latach wieś jeszcze wielokrotnie zmieniała właścicieli. Byli nimi m.in. Henning Lindstedt z Hagen oraz kanclerz książęcy Otto von Ramin – wieś pozostawała w rękach tej rodziny w latach 1589 – 1928 (z krótką przerwą w drugiej połowie XIX wieku, kiedy to majątek stał się własnością Augusty Louisy i jej męża, kapitana Otto Friedricha Juliusa von Corvin – Wierzbicki). W okresie międzywojennym na Bezrzeczu rozpoczęto budowę domków jednorodzinnych o charakterze willowym. Osiedle dzieli się na dwie części: zachodnią, zwaną Bezrzeczem Górnym – dawną historyczną wieś podmiejską o średniowiecznym rodowodzie, powstałą w okresie międzywojennym, oraz wschodnią, zwaną Bezrzeczem Dolnym, której budowa rozpoczęła się w okresie powojennym i która obecnie wchodzi w skład Miasta Szczecin.

TERAZNIEJSZOŚĆ:

W dniu dzisiejszym, wciąż czytelny jest układ ruralistyczny Bezrzecza. Z racji dogodnego położenia miejscowości, która grani-

czy z Miastem Szczecin, można zaobserwować stały, znaczny wzrost liczby jej mieszkańców.

WARTO ZOBACZYĆ:

Najważniejszym zabytkiem w Bezrzeczu jest Kościół pw. Maryi Królowej Różańca Świętego, który najprawdopodobniej istniał już w 1286 roku. W 1480 roku świątynię spaliły wojska brandenburskie, a sześć lat później została odbudowana przez chłopów z Bezrzecza. W latach dziewięćdziesiątych XIX wieku kościół został przebudowany – powstała ceglana wieża i wschodni szczyt kościoła, zbudowane w stylu neogotyckim.

SPORT I NAUKA:

W czerwcu 2012 roku została otwarta nowoczesna i funkcjonalna sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bezrzeczu, z której korzystać będą nie tylko uczniowie, ale także mieszkańcy gminy. W Bezrzeczu istnieje również teren rekreacyjny, w skład którego wchodzi pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, siatkówki i koszykówki, a także plac zabaw, siłownia na świeżym powietrzu i miejsce do grillowania.

SOŁECTWO BUK

– raj dla rowerzystów

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

W źródłach pisanych miejscowość pojawiła się po raz pierwszy w 1284 roku, kiedy to książę Bogusław IV ofiarował cztery włóki ziemi na utrzymanie kolegiaty Mariackiej w Szczecinie i nadał mieszkańcom prawo do korzystania z łąk, lasów i połowu ryb. W późniejszym czasie wieś znajdowała się we władaniu rodziny von Ramin. Od XIII wieku w Buku znajdowała się świątynia parafialna z kryptą pod zakrystią, w której chowani byli właściciele majątku, którego siedziba znajdowała się w miejscowości Rzędziny.

TERAŹNIEJSZOŚĆ:

Buk jest niewielką miejscowością oddaloną ok. 3 km na północny-zachód od siedziby gminy - Dobrej. W centrum wsi krzyżują się drogi powiatowe, prowadzące do miejscowości Łęgi i Stolec. Przez teren miejscowości przebiega oddalona od zabudowań, przepięknie usytuowana ścieżka rowerowa, z której chętnie korzystają mieszkańcy gminy i odwiedzający nas turyści.

WARTO ZOBACZYĆ:

Posadowiony na niewielkim wzniesieniu kościół pw. św. Antoniego jest jedną z najbardziej intrygujących budowli średnio-wiecznych na Pomorzu Zachodnim. Tajemnica tej kamiennej budowli, wzniesionej z 26 warstw starannie obrobionych kostek granitowych tkwi w rozwiązaniu ściany północnej – monumentalnej, bezokiennej, przypominającej mur obronny. Takiego rozwiązania nie spotkamy w innym kościele w regionie. Z centrum wsi, wzdłuż drogi powiatowej w kierunku miejscowości Lubieszyn, prowadzi przepiękna, kilkusetmetrowa aleja kasztanowców.

Ciekawostka:

W pobliżu Buku usytuowane jest byłe piesze i rowerowe przejście graniczne małego ruchu granicznego do Niemiec: Buk - Blankensee. Tradycją stały się rajdy rowerowe po okolicznych terenach, w których wspólnie uczestniczą rowerzyści z Polski i Niemiec.

SOŁECTWO DOBRA

– siedziba władz gminy

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Pierwsze wzmianki o Dobrej pochodzą z 1269 roku. W XIII wieku miejscowość należała do księcia Barnima I, który zawarł ugodę z biskupem Hermannem z Kamienia w sprawie czynszu z kościoła w Dobrej i w sprawie dochodów proboszcza przy tamtejszym kościele. W następnych latach wieś rozdysponowywana była między instytucje kościelne, członków rodzin Nemeken oraz von Ramin. Edward von Ramin w północnej części wsi zbudował pałac w stylu neoklasycystycznym. Z tego okresu zachowały się pozostałości po zespole dworskim: rządcówka i gorzelnia z końca XIX-wieku oraz XIX wieczny park ze stawem i wieloma starymi drzewami. Po II wojnie światowej, jeszcze w grudniu 1945 roku ustanowiono Dobrą siedzibą gminy.

TERAŹNIEJSZOŚĆ:

Znajdująca się niemal w samym centrum geograficznym gminy, Dobra pozostaje siedzibą jej władz. Przez miejscowość przebiegają dwie drogi powiatowe, łączące ją z miejscowościami: na północy gminy biegnące od Szczecina przez Wołczkowo do Dobrej i dalej do miejscowości Buk, Rzędziny, Łęgi i Stolec i od drogi krajowej prowadzącej do byłego polsko-niemieckiego przejścia granicznego w Lubieszynie przez Dobrą do Grzecznicy i Sławoszewa. W ostatnich latach w Dobrej, podobnie jak w innych miejscowościach gminy można

zaobserwować stale wzrastającą liczbę mieszkańców. Jeszcze 10 lat temu mieszkało tu 1189 osób. Teraz ta liczba wzrosła do blisko 2500!

WARTO ZOBACZYĆ:

W Dobrej warto zobaczyć kościół parafialny pw. Matki Bożej Królowej Świata, który zbudowano około 1250 roku z ciosów granitowych. Kościół otoczony jest murem cmentarnym z renesansową bramą. Przed kościołem znajduje się dzwonnica z dzwonem z 1861 roku. Warto również zobaczyć pozostałości po zespole dworskim: rządcówkę, gorzelnię z końca XIX wieku, czy choćby park.

SPORT:

Dobra posiada świetnie rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną, gdzie każdy znajdzie coś dla siebie – teren do imprez sportowych i kulturalnych z pełnowymiarowym boiskiem trawiastym oraz kompleks boisk sportowych „Orlik 2012” z boiskiem do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki ze sztuczną nawierzchnią. Na najmłodszych czeka plac zabaw. Tradycyjnie we wrześniu do Dobrej zjeżdżają najlepsi kierowcy samochodów terenowych na świecie, aby rywalizować w Rajdzie Baja Poland – jednej z eliminacji mistrzostw świata. Dobra jest również gospodarzem corocznych Dożynek Gminnych.

SOŁECTWO DOŁUJE Z MIEJSCOWOŚCIĄ KOŚCINO

– wspaniałą starodrzew

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Pierwsza wzmianka o Dołujach pojawiła się w dawnych dokumentach z 1283 roku. Wtedy to opisano wieś, jako własność rodziny panującej, którą książę Bogusław IV ofiarował kolegiacie Mariackiej w Szczecinie. Dynamiczny rozwój miejscowości miał miejsce dopiero w drugiej połowie XIX wieku. Dołuje zamieszkiwało w tym czasie około 700 osób, spośród których wiele utrzymywało się z zawodów nierolniczych, takich jak m.in. krawiectwo, piekarstwo, stolarstwo i kowalstwo. We wsi istniał kościół, wraz z plebanią i domem dla wdów po pastorach, a także dwie szkoły: jedno- i dwuklasowa. Po II wojnie światowej w Dołujach znajdowała się siedziba gminy. W tym czasie we wsi utworzono m.in. szkołę podstawową, przedszkole, ośrodek zdrowia, posterunek milicji oraz pocztę. W skład sołectwa Dołuje wchodzi również miejscowość Kościno, której założenie datuje się na XVI wiek. W latach świetności, przypadającej na wiek XVIII, we wsi istniał młyn i owczarnia, a w pobliżu miejscowości funkcjonowała karczma celna stojąca przy granicy pomorsko-brandenburskiej. Na polach wokół Kościna prowadzono wtedy uprawy drzew morwowych.

TERAZNIEJSZOŚĆ:

Podobnie jak w innych sołectwach Gminy Dobra, także i w sołectwie Dołuje obserwujemy w ostatnim okresie znaczny wzrost liczby mieszkańców. Wiąże się to z dogodnym położeniem przy drodze krajowej i niewielką odległością od Szczecina. W grudniu 2003 roku w Dołujach mieszkało 467 osób. Osiem lat później liczba mieszkańców wzrosła o blisko 100%

do około 930 osób. Oprócz intensywnie rozwijającego się budownictwa mieszkaniowego widoczny jest rozwój nowych firm. W ostatnim czasie, na miejscu zniszczonej w czasie II wojny światowej świątyni, wybudowano w Dołujach nowy kościół parafialny pw. Chrystusa Króla Wszechświata.

WARTO ZOBACZYĆ:

W Dołujach nie znajdziemy wiele zabytkowych budynków – jedynie w centrum wsi zachował się dawny układ ruralistyczny. Dołuje spodobają się jednak wszystkim pasjonatom przyrody. Na terenie sołectwa znajdują się bowiem liczne ekosystemy wodne, tereny podmokłe i łąki, które cechują się dużą bioróżnorodnością. Szczególnie bogate pod względem zasobów flory i fauny jest oczko wodne znajdujące się przy ulicy Tura, na terenie którego utworzono w ostatnim czasie gminny użytek ekologiczny. W tym położonym w niewielkiej odległości od zabudowań miejscu stwierdzono występowanie 50 gatunków ptaków, w tym 35 lęgowych. Są to m.in. perkoz, perkoz rdzawoszyi, łabędź niemy, krakwa, gęgawa, słowik szary, skowronek polny. W miejscu tym zamieszkuje również 9 gatunków płazów i 2 gatunki gadów. Dołuje przyciągają również fanów tenisa – w miejscowości znajdują się nowoczesne, zadaszone korty tenisowe Family Garden, na których grać można przez cały rok. Będąc w Dołujach, warto wybrać się do położonej w niewielkiej odległości wsi Kościno, w której znajdują się olbrzymie kilkusetletnie dęby i buki, a także odbudowana w ostatnim czasie kaplica z XIX wieku.

SOŁECTWO GRZEPNICA Z MIEJSCOWOŚCIAMI PŁOCHOCIN I SŁAWOSZEWO

– wśród lasów i łąk

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Grzepnica powstała z małego majątku ziemskiego, po wojnie trzydziestoletniej, około 1671 roku. Miejscowość utworzono na gruntach przynależnych do wsi Wołczkowo, będących własnością zakładu opiekuńczego św. Jana ze Szczecina. We wsi działały m.in. huta szkła, gospodarstwa rolne, a także duża torfiarnia. Miejscowość Sławoszewo, której początki sięgają XVIII wieku, również wchodzi w skład sołectwa Grzepnica.

TERAŹNIEJSZOŚĆ:

Grzepnica to niewielka wieś, znajdująca się około 3 km od miejscowości Dobra, przy drodze powiatowej, prowadzącej w kierunku miejscowości Bartoszewo. Poza Grzepnicą i Sławoszewem w skład sołectwa wchodzi również wieś Płochocin. Do dnia dzisiejszego w Grzepnicy można zauważyć dobrze zachowany układ przestrzenny wsi.

WARTO ZOBACZYĆ:

Sołectwo Grzepnica położone jest w malowniczej części Puszczy Wkrzańskiej, wśród pełnych zwierzyny i grzybów lasów i łąk. Będąc w Grzepnicy szczególnie warto zwrócić uwagę na dobrze zachowaną leśniczówkę, składającą się z dwóch skrzydeł mieszkalnych, niewielkiego budynku gospodarczego oraz stodoły o konstrukcji szkieletowej. Zespół leśniczówki założono w XIX wieku – w kolejnych latach został znacznie rozbudowany. Warto również wybrać się do pobliskiego Sławoszewa, gdzie znajduje się siedziba Koła Łowieckiego „Jeleń”. W użytkowanej przez myśliwych stancyi znajduje się świetlica, w której organizowane są uroczystości myśliwskie, a także spotkania myśliwych z rodzinami.

SPORT I NAUKA:

W Grzepnicy znajduje się nowo wybudowany obiekt, w którym ma swoją siedzibę spółka zajmująca się wykorzystaniem rezultatów badań nad nowotworami dziedzicznymi.

SOŁECTWO ŁĘGI

– terytorium łowieckie bielika

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Do początku XX wieku teren wsi był częścią składową majątku ziemskiego w Rzędzinach. W XIX wieku w Łęgach znajdowały się trzy folwarki oraz kilka gospodarstw chłopskich. Pod koniec tamtego stulecia we wsi zbudowano szkołę. Co ciekawe, zabudowa wsi przetrwała czasy II wojny światowej bez żadnego uszczerbku – dzięki temu w Łęgach do dzisiaj możemy podziwiać dobrze zachowane historyczne budynki.

TERAŹNIEJSZOŚĆ:

Łęgi to w dalszym ciągu niewielka, malownicza wieś położona między miejscowościami Buk i Rzędziny. Obok niedawno powstałych domostw, świadczących o wzrastającej liczbie mieszkańców miejscowości, w Łęgach w dalszym ciągu znaleźć można dobrze prosperujące duże gospodarstwa rolne, prowadzone przez miejscowych rolników. W Łęgach prężnie funkcjonuje świetlica środowiskowa, z której korzystają najmłodszy mieszkańcy wsi.

WARTO ZOBACZYĆ:

Znajdująca się w miejscowości ulica Na Świdwie prowadzi bezpośrednio w kierunku jeziora Świdwie, wokół którego istnieje unikatowy w skali europejskiej rezerwat ptactwa wodnego i błotnego. Ochroną objęto tutaj żurawie, wilgi, błotniaki – stawowy i łąkowy, strumieniówki, derkacze, gęsi – zbożowa, gęgawa i białoczelna, bataliony, chruściele i wiele innych. Łącznie w okresie lęgowym przebywa tu ponad 160 gatunków ptaków. Na obszarze rezerwatu znajduje się również terytorium łowieckie bielika. Ponadto Świdwie jest ważnym żerowiskiem i miejscem odpoczynku dziesiątek tysięcy ptaków na trasie ich wędrówek pomiędzy północną Skandynawią a basenem Morza Śródziemnego. W okolicy jeziora, na skraju Gminy Dobra znajduje się Stacja Ornitologiczna „Świdwie”. Co ciekawe, corocznie rezerwat odwiedza ponad 20 tys. osób.

Ciekawostka:

W Łęgach pozostały ślady słowiańskiego grodziska z okresu wczesnego średniowiecza, którego powstanie datuje się na XI lub XII wiek. Grodzisko dokładnie pomierzono i opisano w roku 1893. W czasie badań odsłonięto ślady palenisk i fragmenty drewnianych konstrukcji, a także wydobyto fragmenty ceramiki, żelazne noże i drewniane przedmioty.

SOŁECTWO MIERZYN

– z zabytkowym wiatrakiem w tle

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Dzięki przeprowadzonym w roku 2010 w Mierzynie wykopalskom archeologicznym wiemy, że pierwsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszego Mierzyna pochodzą z młodszej epoki kamienia, a więc sprzed blisko 7000 lat. Początki znanego nam obecnie Mierzyna datuje się jednak na czasy zdecydowanie późniejsze - XI i XII wiek n.e. Pierwszą wzmiankę pisaną o istnieniu wsi o nazwie Möringen znaleźć można w dokumencie z 1261 roku mówiącym o Ulrichu z Möringen - rycerzu na dworze księcia Barnima I. Ciekawym momentem w historii miejscowości był dzień 29 października 1806 roku, kiedy to właśnie w Mierzynie, w domu pastora został podpisany akt kapitulacji Szczecina kończący zmagania wojsk cesarza Napoleona Bonaparte z garnizonem pruskim stacjonującym w Szczecinie.

TERAZNIEJSZOŚĆ:

Mierzyn znajduje się przy drodze krajowej nr 10 prowadzącej ze Szczecina w stronę granicy z Niemcami i jest największą

miejscowością w Gminie Dobra. Niewielka odległość od Szczecina sprawia, że Mierzyn jest bardzo chętnie wybieranym miejscem do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

WARTO ZOBACZYĆ:

W Mierzynie znajduje się XIII-wieczny kościół parafialny pw. Matki Boskiej Bolesnej, zbudowany z ciosów kamiennych z dobudowaną w XVIII wieku drewnianą wieżą przykrytą stożkowym hełmem zwieńczonym kulą i krzyżem. We wsi, tuż przy drodze krajowej nr 10 stoi również, jedyny na Pomorzu Zachodnim, XIX-wieczny drewniany wiatrak-koźlak. W samym centrum miejscowości znajduje się pomnik „1410-1945 Grunwald – Berlin”, który upamiętnia zakończenie II wojny światowej. Ładnie zagospodarowany teren przy pomniku z zielenią i ławkami stał się miejscem spotkań i wypoczynku mieszkańców Mierzyna.

INWESTYCJE:

W kwietniu 2012 roku oddano do użytkowania teren Sportowo-Rekreacyjny „Mierzynianka”, w skład którego weszły m.in. boiska ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej i siatkowej, wieża widokowa, plac zabaw dla najmłodszych, ścieżka zdrowia, a także oczko wodne. W Mierzynie trwa budowa oczekiwanej od wielu lat szkoły podstawowej. Nowy, funkcjonalny budynek, w którego skład wejdzie także hala sportowa, pomieści do 600 uczniów. Jest to pierwszy etap tej największej inwestycji oświatowej w Gminie Dobra. W drugim etapie powstanie przedszkole.

Ciekawostka:

W latach 1918-1926 w fabryce Alberta Barucha, która mieściła się w budynku dzisiejszego warsztatu samochodowego, znajdującego się przy ul. Welekiej w Mierzynie, powstał legendarny motocykl ALBA, którego dwa egzemplarze od niedawna można oglądać w Muzeum Techniki i Komunikacji w Szczecinie.

SOŁECTWO RZĘDZINY

– wieś z piękną historią

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Pierwsza wzmianka o wsi Rzędziny pochodzi z roku 1284. Od średniowiecza po XVII wiek, historia miejscowości związana była z dziejami wsi Buk i rodem von Ramin, a następnie z rodami Lepel, Donnersmark i Arnim. Od XVIII wieku siedziba dworska w Rzędzinach była ważnym dla sztuki miejscem, w którym gromadzono dzieła sztuki, a także tworzone i wydawano dzieła literackie.

TERAŻNIEJSZOŚĆ:

Choć, historia nie obeszła się życzliwie z pięknymi, zabytkowymi zabudowaniami pałacowymi w Rzędzinach, które w dużej mierze

zniszczone zostały w czasie II wojny światowej, położona na ubożcu wieś w dalszym ciągu urzeka odwiedzających ją turystów.

WARTO ZOBACZYĆ:

Wzdłuż drogi powiatowej między miejscowościami Rzędziny i Łęgi znajduje się grupa drzew gatunku jesion, na których stwierdzono występowanie aż 9 gatunków porostów objętych w Polsce ochroną prawną. W roku 2008 Rada Gminy Dobra uznała drzewa za pomnik przyrody. W centrum wsi szczególnie warto zwrócić uwagę na ruiny XIX-wiecznej gorzelni. Budynek ten charakteryzują elewacje podzielone płaskimi lizenami, blendami, oknami i ząbkowymi fryzami.

Ciekawostka:

W Rzędzinach tworzyła Elżbieta von Arnim, wychowana w koloniach Angielka, autorka znanych w Niemczech i w Anglii książek. To tutaj powstała jej pierwsza powieść „Elżbieta i jej niemiecki ogród” wydana w Berlinie w 1898 roku. Zespół parkowo-ogrodowy otaczający rzędziński pałac był dla niej natchnieniem do napisania jeszcze kilku innych powieści.

SOŁECTWO SKARBIMIERZYCE Z MIEJSCOWOŚCIĄ REDLICA

– piękny folwark

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Skarbmierzycy są jedną z najstarszych wsi w okolicy Szczecina – pierwsza wzmianka o miejscowości jest datowana na rok 1243. W ciągu swojej historii Skarbmierzycy wielokrotnie zmieniały właścicieli – najdłużej, bo aż 163 lata (okres od 1591 r. do 1754 r.), właścicielem majątku był ród von Ramin. W skład sołectwa wchodzi również miejscowość Redlica, której tereny stanowiły w średniowieczu uposażenie Fundacji Mariackiej, a w kolejnych latach klasztoru św. Jana. W 1841 r. powstał ten folwark na gruntach majątku rolniczego w Wołczkowie

TERAZIENIEJSZOŚĆ:

Skarbmierzycy leżą wzdłuż drogi krajowej nr 10, prowadzącej ze Szczecina w stronę granicy z Niemcami. Ze względu na doskonałe połączenie drogowe z miastem Szczecin, duże firmy swoje hale produkcyjne i magazynowe postanowiły ulokować właśnie w Skarbmierzycach. W położonej z dala od

miejskiego zgiełku Redlicy w ostatnich latach widoczny jest znaczny rozwój budownictwa mieszkaniowego.

WARTO ZOBACZYĆ:

Wielką atrakcją Skarbmierzyc jest pięknie odrestaurowany Folwark Skarbmierz, który przyciąga gości z Polski i Niemiec. W skład malowniczo położonego kompleksu wchodzi dziedzieniec wraz z ośmioma budynkami, w których znalazły się m.in. kameralny hotel, stylowa stajnia, ujeżdżalnia oraz stworzone specjalnie dla dzieci aranżacje i zagrody dla zwierząt.

INWESTYCJE:

We wchodzącej w skład sołectwa Skarbmierzycy miejscowości Redlica znajduje się oczyszczalnia ścieków obsługująca teren Gminy Dobra. Koszt rozpoczętej w 2011 roku rozbudowy oczyszczalni i przystosowania jej do stale zwiększającej się liczby mieszkańców wyniesie ponad 15 mln zł – jest to jedna z największych inwestycji w Gminie Dobra w ostatnich latach. W roku 2012, położona nieco na uboczu Redlica, dzięki przebudowanej drodze gminnej, uzyskała doskonałe połączenie drogowe z Bezzerczem i Szczecinem.

Ciekawostka:

Nazwa Skarbmierzycy została oficjalnie wprowadzona rozporządzeniem rządowym z dnia 1 lipca 1947 roku. Pierwszą, tymczasową powojenną nazwą było Halinowo.

SOŁECTWO STOLEC

– wspaniały pałac

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Historia miejscowości Stolec sięga średniowiecza. Wieś została założona przez rycerza wymienionego w źródłach jako Alricus de Soltenborgh. Wszystkie relikty przeszłości wsi związane są z zamożnym rodem von Ramin, który wykupił ten teren w roku 1544. To właśnie przedstawiciele rodu von Ramin ufundowali istniejącą do dziś kompleks parkowo-pałacowy wraz z folwarkiem oraz kościoł i odtworzyli w pierwotnych granicach jeden z największych majątków ziemskich szlachty pomorskiej. W tym czasie wieś nosiła nazwę Stolzenburg, co oznacza „wyniosły zamek”. W pierwszych latach XX w. wieś została majątkiem kupców szczecińskich. Co ciekawe, miejscowość nie została zniszczona w czasie II wojny światowej, dzięki czemu do dzisiaj całość układu ruralistycznego wsi zachowuje pierwotną kompozycję.

TERAŹNIEJSZOŚĆ:

Stolec położony jest na uboczu, z dala od ruchliwych ulic i codziennego miejskiego zgiełku, w pobliżu jezior Stolsko i Świdwie. Nad jeziorem Stolsko istnieje zadbane, utrzymywane przez Gminę Dobra teren rekreacyjny, który w miesiącach letnich odwiedzany jest tłumnie przez mieszkańców okolicznych wsi. Jezioro stanowi raj dla wędkarzy, a liczne przycumowane do brzegu łódki wspaniale wpisują się w krajobraz okolicy.

WARTO ZOBACZYĆ:

W Stolcu znajduje się piękny, zbudowany w latach 1721-1727 w stylu barokowego klasycyzmu pałac, obecnie będący własnością Uniwersytetu Szczecińskiego. Rezydencja stolecka położona jest w parku, którego główna oś rozciąga się równoleżnikowo od wsi Bolków (w kierunku wschodnim). Brama wjazdowa do pałacu ma kute motywy roślinne z wplecionymi inicjałami ostatniego właściciela, a samo wejście zdobią dwa kamienne jelenie. We wschodniej części parku występują graby, świerki, lipy i pomnik przyrody - cis „Barnim” o obwodzie pnia 290 cm. We wsi znajduje się również barokowy kościół pw. św. Maksymiliana Marii Kolbe o szachulcowej wieży i współczesnym wyposażeniu wnętrza, zbudowany w latach 1731-1735, w miejscu starszego, prawdopodobnie XVI-wiecznego kościoła. Na cmentarzu przykościelnym znajduje się unikatowy na terenie Pomorza Zachodniego pomnik nagrobny Jürgena Bernarda Wilhelma von Ramin (1764 -1792), ufundowany w 1793 r. przez wdowę po zmarłym W. J. A. v. Ramin z domu Hacke.

Ciekawostka:

Przez wieś przebiega rowerowy szlak turystyczny „Puszcza Wkrzańska”. Granicząca z miejscowością puszcza oraz zaliczony do obszarów Natura 2000 Rezerwat Świdwie przyciągają wielu pasjonatów przyrody.

SOŁECTWO WĄWELNICA Z MIEJSCOWOŚCIĄ LUBIESZYN

– przy granicy z Niemcami

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Pierwsza historyczna wzmianka o tej niewielkiej, położonej obecnie poza głównymi trasami komunikacyjnymi miejscowości pojawiła się w roku 1261. Wąwelnica została wtedy подарowana przez księcia Barnima I na uposażenie kolegiaty św. Piotra i Pawła w Szczecinie. W czasie wojny trzydziestoletniej (1618-1648) Wąwelnica, jak większość podszczeńskich miejscowości została spalona – ocalał jedynie kościół.

TERAZNIEJSZOŚĆ:

O średniowiecznej metryce wsi w dalszym ciągu świadczy doskonale zachowany historyczny plan miejscowości – regularna owalnia o osi podłużnej północ-południe. Wieś od dłuższego czasu, podobnie jak inne miejscowości Gminy Dobra, zwiększa

sza swoją liczbę mieszkańców. Co ciekawe, wciąż jednak zamieszkuje ją znacznie mniej osób niż przed II wojną światową. W 1933 roku w Wąwelnicy mieszkało 333 mieszkańców – pod koniec roku 2011 liczba mieszkańców wynosiła 153 osoby. W skład sołectwa Wąwelnica wchodzi również położona wzdłuż drogi krajowej nr 10, wieś Lubieszyn. W miejscowości, w latach 1972-2007 funkcjonowało polsko – niemieckie drogowe przejście graniczne Lubieszyn-Linken. Obecnie gości z Niemiec przyciągają do Lubieszyna istniejące tam liczne targowiska i stacje benzynowe.

WARTO ZOBACZYĆ:

Poza świetnie zachowanym średniowiecznym planem wsi, w Wąwelnicy warto zobaczyć stary kościół, którego początki sięgają jeszcze XIII wieku. Wewnątrz świątyni znajduje się barokowy dzwon z 1660 roku powstały w zakładzie ludwisarskim ze Szczecina. Teren kościoła otacza zabytkowy mur z bramką z przełomu XVII/XVIII wieku.

INWESTYCJE:

Drogowe przejście graniczne Lubieszyn – Linken, w związku z wejściem Polski do Strefy Schengen przestało istnieć. W miejscu dawnych kontroli granicznych powstała nowa droga. W miejscu skrzyżowania drogi krajowej nr 10 z drogą powiatową Buk – Lubieszyn powstało natomiast wygodne rondo.

Ciekawostka:

Na wschód od Wąwelnicy, równoległe do głównej drogi, biegnie nasyp kolejowy pozostały po torowisku kolei normalnotorowej z końca XIX wieku. Linia ta prowadziła z Gumieniec przez Stobno, Dołuje, Dobrą, Buk, Hintersee i Rieth do Nowego Warpna. Na odcinku Dobra-Nowe Warpno została rozebrana w 1945 r., wskutek dwukrotnego przecięcia jej przez nowo wytyczoną granicę państwa. W latach 70. rozebrano dalszy jej fragment pomiędzy Dobrą a Dołujami.

SOŁECTWO WOŁCZKOWO

– pomiędzy Dobrą a Szczecinem

HISTORIA MIEJSCOWOŚCI:

Metryka wsi sięga roku 1285, kiedy to szczeciński sołtys Heinrich Barvot podarował dochody z czterech włók ziemi na utrzymanie wikariatu w kościele Mariackim w Szczecinie. Wieś nastawiona była głównie na hodowlę bydła, koni, owiec i trzody chlewnej na potrzeby zakonników. Wieś na znaczeniu zyskała w drugiej połowie XIX wieku, kiedy to pracowali w niej rzemieślnicy: tkacz, szynkarz, akuszer, trzech krawców, dwóch szewców, piekarz, stolarz i czterech sklepikarzy. II wojna światowa obeszła się łagodnie z Wołczkowem. Wieś zdobyły wojska sowieckie w dniu 26 kwietnia 1945 roku i wkrótce zasiedlili ją Polacy ze wszystkich regionów kraju.

TERAZNIEJSZOŚĆ:

W ostatnich latach mamy do czynienia ze znacznym wzrostem liczby mieszkańców Wołczkowa. Połączenie drogowe ze Szczecinem, Bezrzeczem i Dobrą, a także niewielka odległość od wymienionych miejscowości sprawia, że ludzie bardzo chętnie wybierają Wołczkowo na miejsce do osiedlenia się. Wzrost liczby mieszkańców znakomicie obrazuje fakt, że w grudniu roku 2003 w Wołczkowie mieszkało blisko 700 mieszkańców, podczas gdy pod koniec roku 2011 liczba ta wyniosła blisko 1500. Odbývajúca się, co roku w Wołczkowie impreza sportowa pod nazwą „Gmina Dobra Biega”, na którą zapraszane są największe gwiazdy sportu, przyciąga coraz większą grupę uczestników – amatorów sportowego trybu życia. Dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszy się również coroczny uroczysty odpust w Parafii w Wołczkowie.

WARTO ZOBACZYĆ:

W Wołczkowie, pomimo szybkiej rozbudowy, bardzo dobrze zachował się stary plan miejscowości w kształcie rozległej owalnicy z ogromnym placem w centralnej części. Wart zobaczenia jest również XIII-wieczny kościół pw. Matki Boskiej Szkaplerznej zbudowany z granitowych ciosów z barokowym ołtarzem z XVIII wieku. Kościół został przebudowany w 1865 roku. W roku 1900 do kościoła dobudowano wieżę.

INWESTYCJE:

W Wołczkowie prężnie działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, której powstanie datuje się na dzień 11 listopada 1945 roku. Od października 2009 roku siedziba OSP Wołczkowo mieści się w nowopowstałej remizie, usytuowanej przy ulicy Lipowej. W okolicy kościoła w Wołczkowie w ostatnim czasie powstał kameralny park rodzinny, który natychmiast stał się miejscem wypoczynku i spotkań mieszkańców wsi.

Ciekawostka:

Po zakończeniu II wojny światowej wieś początkowo nosiła nazwę Wilczkowo. Nazwę Wołczkowo wprowadzono urzędowo rozporządzeniem Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 1 lipca 1947 roku.

INFORMATOR

Urzędy:

Urząd Gminy Dobra

ul. Szczecińska 16a, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 30 48

www.dobraszczecinska.pl

Urząd Gminy Dobra

– Wydział ds. Komunalnych i Inwestycji

ul. Graniczna 24a, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 32 36

Urząd Gminy Dobra – Wydział ds. Obywatelskich i Ochrony Środowiska

ul. Lipowa 51, 72-003 Wołczkowo

Numer telefonu: 91 311 22 81

Straż Gminna w Dobrej

ul. Daniela 32, 72-002 Dołuje

Numer telefonu: 91 311 52 56

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

ul. Graniczna 24a, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 33 93

www.ops.dobraszczecinska.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej

ul. Graniczna 31, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 424 19 80

www.gok.dobraszczecinska.eu

Zespół Administracyjno-Ekonomiczny Szkół w Dobrej

ul. Graniczna 31, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 37 38

Szkoły

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Dobrej

ul. Poziomkowa 5, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 33 92

www.pspdobra.neostrada.pl

Publiczna Szkoła Podstawowa w Mierzynie

ul. Welecka 30, 72-006 Mierzyn

Numer telefonu: 91 483 13 40

www.spmierzyn.wdobrej.pl

Publiczna Szkoła Podstawowa w Rzędzinach

Rzędziny 6, 72-003 Dobra

Numer telefonu: 91 311 24 39

<http://psprzedziny.edupage.org>

Publiczna Szkoła Podstawowa w Bezrzeczu

ul. Górna 3, 71-218 Bezrzecze

Numer telefonu: 91 439 17 31

www.pspbezrzecze.pl

Zespół Szkół w Dołujach

ul. Daniela 18, 72-002 Dołuje

Numer telefonu: 91 311 88 20

www.zsdoluje.neostrada.pl

Policja

Komisariat Policji w Mierzynie

ul. Welecka 2, 72-006 Mierzyn

Numer telefonu: 91 821 73 11, 997

Placówki Poczty Polskiej

Mierzyn: ul. Welecka 26

numer telefonu: 91 483 41 75

Dobra: ul. Szczecińska 18

numer telefonu: 91 311 33 25

Dołuje: ul. Daniela 7

numer telefonu: 91 311 84 42

Straż pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna w Wołczkowie

ul. Lipowa 17b, 72-003 Wołczkowo

numer telefonu: 91 423 94 42, 998

Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrej

ul. Graniczna 26b, 72-003 Dobra

numer telefonu: 91 311 30 25, 998

Służba zdrowia

NZOZ Centrum Medyczne AGMED

ul. Grafitowa 4, 72-006 Mierzyn

Informacja i rejestracja: 91 48 33 808

NZOZ Centrum Medyczne AGMED - Filia Dobra

ul. Graniczna 24a, 72-003 Dobra

Informacja i rejestracja: 91 311 33 01

NZOZ Przychodnie Medycyny Rodzinnej - Filia Bezrzecze

ul. Górna 18b, 71-221 Bezrzecze

Informacja i rejestracja: 91 818 20 10

NZOZ SALUS

ul. Daniela 32, 72-002 Dołuje

Informacja i rejestracja: 91 311 88 19

IMPREZY ODBYWAJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY DOBRA:

Wiosenny Rajd Pieszy

Jesienny Rajd Pieszy

**„Mundial na bis”- Turniej Piłki Nożnej Szkół
Podstawowych o Puchar Wójta
Gminy Dobra**

**Rajd Rowerowy Buk – Blankensee
(Niemcy)**

Dzień Dziecka

**Turniej Piłki Siatkowej o Puchar
Przewodniczącego Rady Gminy Dobra**

**Turniej Tenisa Ziarnego
o Puchar Wójta Gminy Dobra**

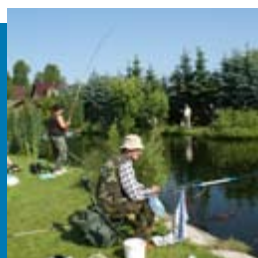

IMPREZY ODBYWAJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY DOBRA:

Dożynki Gminne

Zawody Wędkarskie
o Puchar Wójta Gminy Dobra

Rajd Baja Poland

Biegi Przelajowe
„Gmina Dobra Biega”

Turniej Brydża Sportowego
o Puchar Wójta Gminy Dobra

Turniej Tenisa Stołowego
o Puchar Wójta Gminy Dobra

Opracował: Przemysław Szymański

Źródło informacji: Kalita-Skwirzyńska K., Opęchowski M., „Dobra i okolice”, Szczecin 2008

Zdjęcia: Przemysław Szymański, Przemysław Adamski
Zdjęcia lotnicze: Studio FOTO-VIDEO ZET

www.dobraszczecinska.pl